

Locuinti'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decâtu numai de la corespon-
dinti regulari ai „Federatiunii.“
Articlii ramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumerațiune
Pre trei lune 8 fl. v. n.
Pre șese lune 6 „ „ „
Pre anulu întregu 12 „ „ „
Pentru Romanii:
pre an. întregu 40 Lei n. = 16 fl. v. n.
„ 6 lune 20 „ „ = 8 „ „ „
„ 3 „ 10 „ „ = 4 „ „ „
Pentru inserțiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tupa a tim-
bralu pentru șesece care publicati
une separatu. In Loculu deschis
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costă 10 cr.

Pest'a, 15/2 sept. 1869.

Revista diurnalistica.

(nu—nu.) Intr'unulu d'in nrii trecuti ai „Fe-
deratiunii“ invitaramu pre confratii nostri romani
sê asiste la depunerea monumentului lui Ionu
Buteanu. Ne felicitâmu observandu, că ape-
lulu nostru află resunetu la fratii nostri d'in Roma-
ni'a libera. Diurnulu „Traianu“ reproducundu
apelulu nostru éca ce dîce:

„Asiè sê fia! strigâmu si noi, in numele junei
generatiuni romane, a carei-a grupare sub sacru
standardu alu Romanismului si alu democratiei
este tînt'a lui „Traianu.“

„Asiè sê fia! strigâmu si noi, copiii lui 48,
pentru cari Ionu Buteanu a fostu unu generosu
parinte, primindu cu abnegatiune moartea d'in
ghiarele calciloru magiari, pentru ca d'in sangele
sêu sê se plamedesca inimile noastre!

„Asiè sê fia! strigâmu noi, urandu toturoru
fiiloru Daciei a imitâ maretiulu esemplu alu fra-
tiloru nostri de preste Carpati etc.“

Ne felicitâmu înc'odata, că ideile d'in 1848,
lupt'a cea justa pentru dreptu si libertate, fecun-
data cu sangele lui Ionu Buteanu, sunt aduncu in-
radecinate in memori'a junei generatiuni romane.
Dar' ne intristă multu conduita plina de reserva,
potemu dîce, indiferentismu, observata de diu-
riale nostre nationale de d'in coce de Carpati, fa-
tia cu memori'a acelu martiru alu causei
Romanismului.

Nu mai putînu ne a mahnit in se si impre-
giurarea umilitoria pentru romani, că pre candu
noi ne adoperâmu a insemnâ in sinulu patriei
nostre memori'a unui Buteanu, Muresianu, Barnu-
tiu, s. a. pre atunci unui d'intre fratii nostri d'in
Romania libera, cu Eliade Radulescu in frunte (!)
se opintescu a radeçâ monumentu lui Gutenbergu,
inventorulu tipografiei. Ni s'a tramesu si noue
unu esemplariu d'in apelulu comitetului intrunitu
pentru radeçarea monumentului in cestiune; si
marturisimu, nu ni-amu potutu explicâ motivele,
cari l'au potutu indemnâ pre onorabilulu veteranu
alu literaturii romane ca sê-si subsemne numele
la acelu apelu. Stimâmu noi memori'a toturoru
barbatiloru, cari au servitu prin geniulu si fap-
tele loru progresului si civilizatiunii umane, o sti-
mâmu fără privire la nationalitate; dar' candu e
vorb'a d'a serbâ memori'a cui-va, d'a radeçâ vre-
unu monumentu, amu comite unu mare pecatu —
credemu noi — contr'a istoriei si a demnității nos-
tre, déca amu ignorâ celebrele figure ale trecu-
tului nostru nationalu. Nu potemu dar'a nu con-
sentî cu „Traianu“, cându dîce despre apelulu in
cestiune:

„Este una noua palma pentru nationalitatea
romana.“

Pre candu osele lui Mircea, Stefanu, Tiepe-
siu, Raresiu, Ionu, Mihaiu, Négoia, Mateiu, Sier-
banu, Urechia, Costinu, Grecénu, Nasturelu, Stroici,
Neculce, Cantemiru, si ale toturoru celorlalti eroi
ai faptei si ai cugetării nationale, jacu uitate in
tierena fără nece o pétra da aducere aminte, —
se ivescu omeni, caroru-a nu li este rusîne a propu-
ne piramide in capital'a Romaniei in ciorita
teutonului Gutenberg!

Ni se sfasîta anim'a, vediendu in fruntea loru
pre D. Eliade Radulescu!

Sê-ti radicâmu unu monumentu tîe, subli-
mule cantaretiu a'u „Mihaiidei“, dar' nu Svabiloru
si Buréusiloru!

Noi cunosemu statu'a lui Gutenberg de la
Mainz, esîta d'in dalt'a ilustrului Thorvaldsen.

Noi cunosemu statu'a lui Gutenberg de la
Strassburg, datorita celebrului David d'Angers.

Noi cunosemu d'abiè aceste doue statue ale
lui Gutenberg, afara de ace'a d'in panteonulu pan-
germanicu de langa Ratisbona.

Pana astâ-di numai Nemtii d'in Elsatz si
Nemtii d'in Hessen-Darmstadt au radicațu statue
lui Gutenberg.

Descoperirea tipariului, — pre căre Chinesii
l'au fostu cunoscutu cu șapte-spre-diece secolu in-
ainte de Gutenberg, — este negresîtu o binefa-
cere sublima pentru umanitatea întregu.

Dar' unde puneti aflarea Americii?

De ce nitati aplicarea aburelui?

Iute dara, statue lui Columbu si lui Watt pre
pietiele Bucuresciloru!

Ridicolu, ridicolu, de trei ori ridicolu!

Chiaru Nemtii ve voru ride, că ei recunoscu
ei insii, că fie-care nationalitate trebe sê se gan-
desca mai antâiu de tote la sine-si.

Ca sê ne pota intielege a c e i e n u s c i u
r o m a n e s c e, éca ce dîce Fridericu List, fai-
mosulu economistu d'in Württemberg, patri'a dinas-
tiei prussiane de asta-di:

„Jede Nation, wie jedes Individuum, ist sich selbst
am nächsten!“

Pentru ca batu-jocur'a sê fie si mai dor-
rosa, propunetorii monumentului declara, că daca
voru ajunge banii si daca voru gasi in istori'a no-
stra nationala vr'o doi Romani, cari sê merite o
asemenea onore, ei voru pune statuele loru ala-
tura cu statu'a lui Gutenberg, ca doi catiei sgu-
durandu-se la picioarele stapanului!

Anatema!

Indignatiunea ne opresce a vorbi mai multu!

D'in caletori'a Altetiei Sale Principelui Romaniloru.

Mariea Sa ajunse in 10 septemvre dapa am-
di la Vien'a. Sér'a petrecu in graden'a poporale (Volks-
garten) in societatea baronului Werther (representantelu
Prussiei), conversandu cu ambasadoriulu Franciei, alu
Italiei si cu comitele Beust.

In 11. I. curinte Alteti'a Sa fu primitu la 12 ore si
la de M. Sa Imperatulu, si apoi chiamatu la prandiu de
curte, la care luara parte, asara de Mariea Sa Carolu I. am-
eipele Romaniloru, ministrulu romanu de justitia Boeres-
cu, ministrulu romanu de resbelu Manu, maresialulu ro-
manu de curte Filipescu, ajutatii Altiei Sale majorula
Greceanu si majorulu Schena, agintele romanu Steege,
contele Uexküll, majorulu generalu Ellice, locutienintelu
supr. Greaves, majorulu Waller, mr. Dering, mr. Lawrell,
capitanulu Blundell, baronulu Werther, contele Pepoli
(representantelu Italiei), cancelariulu imperialu comitele
Beust, ministrulu presedinte contele Taase, ministrulu
comunu de resbelu baronulu Kuhn, ambasadoré c. r.
contele Chotek, principele Hohenlohe, contele Grunne,
contele Crenneville, contele Haller, contele Bellegarde,
contele Traun, consiliariulu de statu Braun, colonelulu
Beck, ajutorantulu majoru Kriegshammer.

In 13. I. curinte Alteti'a Sa fu decoratu d'in partea
M. S. Imperatului cu crucea mare a ordului Leopoldu;
apoi cercetâ pre contele Beust, acestu a i-a redatu in
acea-si di visita; primi in audientia pre antistii Israeli-
tiloru vienesi, cari sulevara cestiunea coreligionariloru
loru d'in Romania libera.

Mariea Sa plecâ adi (in 14. sept.) către Elveti'a
Pre la finea lunei curinte se dîce că va sosi la Parisu, si
de aci, dapa „Fran. Corr.“, va trece la Brusel'a si Co-
lombu.

Idorimu caletoria fericitu.

Despre educatiunea femeiloru la natiu- nea romanésca.

(Discursu tînutu prin Dlu G. Baritiu in șielinti'a d'in
10. Aug. a adunarei gen. dela Stomcu't'a a As. Trans.)
(Fine.)

„Ei bine, apoi dara ce felu de educatiune si inve-
tiatura pretendi tu pentru șesulu femescu? Nu cumva
volesci, si tu, ca sê facemu d'in femelle nostre filosofe, fi-
lologe, matematice, mai in scurtu, caltiuni albastru, pre-
cîm le dîcu angliei in bataia de jocu?“

Nimicu mai pucinu decâtu acésta domniloru! Sê fe-
resca Ddilu pre totu romanulu de femé'a filosofa intru
intiesulu nemtiescu, carea adca sê dispute d'in ontolo-
gie si metafisice transcendentall, despre Ich und Nicht
Ich, despre Weltall und Nichts, éra apoi sê-ti puna pre

Starea sanetătii lui Napoleonu a datu multu
de vorbitu politiciloru. Se sustiene că imperatulu
va sê abdica d'in caus'a slabitiunii si betranetie-
loru sale si că i se va substitui una regintia con-
statatoria d'in imperatés'a Eugeni'a, principele de
corona, principele Napoleonu si Rouher. Totu cu
acésta scire se vede a fi in legatura unu telegra-
mu de asta-di, dapa care principele de Persigny
ar' fi datu imperatului consiliulu, ca principele
de corona sê se dechiare de maiorenu prin unu
conclusu alu senatului. „La Presse“ voiesce a scî
in totu casulu, că insu-si Persigny a recumendatu
imperatului acésta mesura si că alti aderinti sin-
ceri ai lui Napoleonu inca i-au suatuitu sê ab-
dica si sê midiu-locesca dechiararea de maiorenu a
principelui de corona. De altmintrea, telegramele
mai recente anuncia, că imperatulu s'ar' sentî
mai bine si că in 10 c. ar' fi si facutu una pre-
amblare cu caruti'a prin Parisu. Celu patienu acé-
sta preamblare a pusu capetu faimeloru, că starea
sanetătii lui Napoleonu ar' potè se produca vre o
catastrofa. Despre acésta preamblare spune una
inșciintiare de la 10 curinte, că imperatulu erà
palidu, desecat, si că perii i-au inalbitu mai cu
totulu; privitorii compatimiau pre omulu, care in
tempu de 17 ani a sciutu tîenè in frênu pre una
natiune de 40 milioane; carutiile mergeau in pasiu;
multîmea pre bulevarde erà mica, că-ci nimene
nu-lu asteptâ, nimene n'a auditu vre-unu strigatu
entusiasticu; singur'a impregiurare, că imperatulu
s'a dusu numai pana la Rue de la Paix, faceâ a
crede, că reconvalescînti'a imperatului nu este
deplina si că preste putiene dîle voru aparè de-
crete relative la reginti'a despre carea se respan-
dise inca mai nainte faimele.

Se temu multi, că moartea lui Napoleonu ar'
potè produce una confusiune mare in Franci'a si
frecâri intre Orleanisti si Bourbonisti. Cătu pentru
noi, cari scimu că Franci'a posiede unu numeru
insemnatu de omeni luminati si de unu patriotis-
mu sinceru, noi nu credemu, că moartea lui Napo-
leonu sê pota fi caus'a vre-unei anarcie; că-ci ar'
fi lucru trist, daca una natiune atâtu de culta ca
cea francesu nu ar' aflâ in sinulu sêu atâta po-
tere, prin carea sê pota scapa de pericolele ce aru
proveni d'in moartea unui despotu alu ei. Ade-
verulu este, că amicii despotismului si-ar'u fi
jocatu rolulu in acestu casu, nepotendu fi pericu-
losa moartea lui Napoleonu decâtu singuru pen-
tru ei.

Despre regintia, carea pana acuma este sus-
tîenuta numai prin faime, nu potemu dîce alta
ce, decâtu că viet'i'a ei depinde de la directiunea
ce se va dà guvernamentulu in Franci'a: daca
reginti'a va continuâ de a duce una politica per-
sonala, ea nu potè sê guverneze in Franci'a de
asta-di, că-ci ochii francesiloru s'au deschisu;
francesii nu voru mai suferi nece unu actu alu
guvernului, care se nu fia contra-semnatu de opi-
niunea publica; daca inse, d'in contra, reginti'a
va respectâ acésta opiniune publica si va rupe
de totulu cu politic'a augustului bolnavu, atunci
nimica nu o va impedeçâ, ca sê nu pota direge a a-
cerile publice ale Franciei.

— Diurnalele d'in Romania nu ni aducu vre-
unu faptu de imortantia. „Romanulu“ d'in 9 sept.
spune, că nece camer'a nece senatulu nu s'a po-
tutu inca completâ si nici că se voru completâ.
Pote membrii camereloru sunt impedeçati prin lu-
crulu de campu. Care ar' fi alta cauza?

mésa sup'a prea sarata, friptur'a arsa si salat'a nespelata. Inse de la feme'a filosofa, séu mai bine filosofastra, pana la feme'a resaritena, crescuta si tinuta in neseciinta si sclavia completa, suntu graduri una mile: éra buna si intielépt'a mama, natur'a ne arata cu degetulu séu in fia-care individuu, la care fuscelu alu acelei scare de cultura avemu sé siámu. Nu voiescu eu feme'i filosofe, voiescu inse' femci atátu de luminate si de simtiemente atátu de nobilitate, in cátu ele sé scia apretia in barbatulu eruditu sciintia, in barbatulu patriotu virtutea civile, in nationalistu elanulu nationale, in luptabriu pentru libertate sacrificiele lui, in omulu de caracteru virtutilo lui. Voiescu feme'i, care sé scia d'in capulu locului, cá deca se marita, au sé placá numai lui Ddieu si barbatului. Éra déca cumva acestu-a este unu omu brutalu, feme'a sé-lu scia desarmá cu blandetiele sale; deca este unu lenesiu, sé-lu scia impintená prin exemplulu propriu de economá si chivernisitoria buna; éra déca este nefericitu fára culp'a sa, ea sé-i torne balsamu vindecatoriu in anim'a sfasfiata de doreri. In fine dorescu, ca fia-care femea romana sé se faca mama si inca mama atátu de buna, doiosa, intielépta si prevedietoria, incátu amorea si devotamentulu ei sé romana intiparite in animele prunciloru, pentru totu cursulu vietici loru.

Acestea si alte asemene virtuti femeesci se potu, nu dícu castigá, ci desvolutá d'in simburele asiediatu in fiintia loru de man'a providentiei. Eu adica nu sunt de opiniunea aceloru-a, cari credu asié, cá omulu in genere s'ar' nasce totu numai cu aplecari rele, pentrucá nu voiescu sé scotu cuventu de blasfemia asup'r'a Creatoriului. Aplecariile rele se producu séu prin lips'a totala de ori-ce educatiune, séu ce e si mai tristu, si mai dorerosu, prin educatiunile cele mai scalciate, prin mile de exemple perniciose si afurisite, cá care prunculu se-erescé incependu d'in leganu, ba multi chiaru d'in panteccele mameloru, care prea adesea suntu espuse, in cele noua luni de díle la multime de patimi furtunose, cari apoi au inriurintia cea mai funesta asup'r'a fetului. Acestea adeveruri domniloru se constatata in secolulu nostru de fisiologi si statistici prin exemple nenumerate. Departa deci exemplele si inriurintiele periculose si fi siguru, cá anume la seculu femeescu cu atáta inca aj facutu educatiunea pre diumetate; dá i apoi la, éra rostulu lu-va face seol'a ca' locu de institutiune, inse cu totulu altmintrea organizata si providiuta, decátu este ea pre la noi, déca cumva este, anume pentru sesulu femeescu.

Inse domniloru, vedeti bine, cá pentru ca susu atinsu scopu alu culturei femeiluru nostre sé se ajunga de siguru, se cere, neaperatu, ca de una parte sé ne ferimu d'in tote potecile de acele educatiuni straine, cari sub una masca lustrosa stracura multu veninu in corpulu nostru nationalu, éra de alt'a sé rupemu si noi pentru totudeun'a cu unele datine scalciate, credite dela stramosii nostri in preuna cu altele bune.

Sé propagámu cu totu adinsulu si sé ajutámu imultirea casatoriiloru si tienerea loru in cea mai mare onore, pentrucá dupa unanim'a convictiune a intieleptiloru pamentului, adeverat'a civilizatiune stá n u m a i in casatoria. Sé nu suferimu niciunadata, ca femeile nostre sé domnesca preste noi spre perirea loru si a nostra; inse tota asié sé ne ferimu a le degradá de sierbitori ca in resaritu; d'in contr'a, sé ne petrundemu de potecia cuventeloru, pastrate in limbele latino-romane aproape trei mil de ani: Concors, Conjux, amica. Asié sé scimu, cá feme'a, care domnesce preste barbatu, nasce si erescé tirani si tinea pentru natine: éra nonorale care si-tienú pro femeile loru in conditiune de sierbitute, nici odata dá sierbitute nu voru scapá, pentrucá d'in feme'a calcata si apesata in sclavia, numai prunci cu simtiemente de sclavise potu nasce. De aici se pote explica in parte sclavia secularia a multoru popora. Sé fiu inse bine intielesu. Cu acést'a nu voiescu a recomandá nici unui romanu asié numit'a emancipatiune a femeiloru, cu care dela revolutiunea cea mare incoce facu parada unii omeni corupti, éra si totu spre degradarea sesulu femeiescu. Departe sé fia dela noi asemenea blastematia. Intre libertate si libertinagiu diferentia este atáta de mare, cáta este intre caldur'a soarelui de maiú si între flacarele omoritorie ale unei fondari de metale. Femei ca Lucretia lui Brutus, mame ca Cornelia Grachiloru, ca mam'a lui Stefanu celu Mare, ca a lui Enricu IV., séu ca a lui Lamartinu, nu se nascu pici in sclavia tiranica, nici in desfrenulu Babilonici, cise nascu numai sub caldur'a binefacatoria a libertatei insocite de simtiemente nobile si religiose.

Unii filosofastri au tienutu si mai tienu, ca feme'a ar' fi unu misteriu, una enigma pentru barbatu. Apoi dícu enigma suntu tote pentru acci-a, caroru le este lenea-si esamina mai antáiu chiaru aplecariile proprie, apoi indata si pe ale femeci.

Cum sé nu fia totulu enigma pentru omeni de acci a, cari séu nu avurá familia nici una data, séu cari avendu familia, predomniti inse de unu adeveratu fatalismu turcescu, intru atáta si-uita de ea, in cátu nici numele prunciloru séi nu le mai sciu. Se pré intielege, cá pe omeni de clasa acestor'a sub pretestu, cá feme'a ar' fi unu misteriu pentru d'insi, neci una-data nu i va doré capulu de gri-gi'a educatiunei si a cultivarei seesului femeiescu.

Inse unde amu ajunsu eu? Abid amu inceputu se ve spunu, da dorescu, ca in viitoriu sé ne luámu timpu de a medita si asup'r'a culturei femeiloru nostre, candu éca vediu, cá patriciele de ora acordate mie au si sboratu. Ce amu sé facu mai departe? Cu voi'a onor. adunári generale voiú impartesi cáte ce-va in acést'a materia in colonele foiei asociatiunii; éra mai deaprope voiú recomandá lectur'a de mare importantia a unor auctori, cari s'au ocupatu inadinsu de educatiunea femeiloru; de aici incolo apoi suntu forte siguru, cá restulu lu voru implini mamele cu abundantia.

Pentru asta-data eu inchiu reproducundu in acést'a materia numai sententiele unor barbati geniali.

Renumitulu între barbati de statu ai Angliei, Sheridan a dísu: „Cu cátu femeile voru fi mai luminate, cu atáta noi vomu fi mai luminati. De la cultivarea spiritului femeiloru depende intieleptiunea barbatiloru. Natura cu mana femeci scrie in anim'a barbatului“

Napoleonu I. vorbindu adesea despre mama sa dícea: „Viitoriulu unni copilu este totu de un'a fapt'a mamei sale.“

Aimé-Martin díce: „Douedeci de volume nu ar' ajunge, spre a aduná tote exemplele mari de inriurintia mamei, d'in cáte se infaciosieza memoriei nostre.“

Manifestulu partitulu nationalu boemu cu privire la alegerile prossime.

Poporu alu Boemiei!

Atunci candu in 20 octovre 1860, Majestatea Sa, regele nostru, publicá patent'a cu dat'a acést'a, ca una lege fundamentale si nestramatata, si intreprinse reconstruatiunea legale a monarcei sale; elú recunoscú in modu solemn detorintia sa de a tiené in sema raportele regatelor si tiereloru sale; de a fi cu privire la drepturile si suvenirile loru istorice precum si la dorintiele poporeloru, si de a respectá legile particulare ce si-le-au datu. Elú promise totu atunci, cá d'in diu'a ace'a nu va mai domni decátu in contielegere cu poporele sale, prin representatiunea loru nationala si cá va intemeia guvernamentulu séu pre una deplina egalitate de legi pentru tofi supusii séi de ori ce nationalitate.

Tu inca, poporu alu Boemiei, tramiseli atunci la dieta omeni de inerederea ta. De-si, indata la inceputu, accesti represintanti aru fi avutu detorintia de a protestá contra' legi electorali octroiata mai de curendu carea, dupa parerea loru, era pre cátu de periculosa pentru egalitatea toturoru natiuniloru inaintea legi, pre atátu de contraria legiloru basate pre actulu d'in 8 aprilie 1848; cu tote aceste-a, ei se declarara a fi ga'a de a participa, d'impreuna cu cele l-alte popore, la intreprinderea incercata pentru realisarea reorganizatiunei imperiului, pre lunga vremea inco, cá una asemenea reorganizatiune nu va fi prejudicioasa nece decátu pentru drepturile si legile tiereloru si regatelor d'in monarceia, nece pentru autonomi'a loru nationala.

Inse, dupa-ce acést'a reorganizatiune nu potú fi executata; dupa-ce potecia intrebuintia tote midilococe pentru a subjuga natiunalitatea boema, atátu in patri'a sa propria cátu si in cele l-alte párti a le imperiului, egemoniei elementului nemtiescu; oménii pre cari i onorasi de inerederea ta, cerendu in decursu de mai multi ani in desiertu una reforma electorale compatibila cu dreptulu si cu justitia, se temura, cá coron'a Boemiei, de siguru, nu mai putienú gloriosa nece mai putienú importante decátu a Ungariei, si-va perde independintia sa prin infintierea unui imperiu cislaitanu si prin una centralisare a legislatiunei si a drepturiloru publice, pana aci ne mai audita. Atunci, accesti omeni si esprimara convingerile loru in protestatiunea d'in 13 aprilie 1867, si mai tardiu in declaratiunea d'in 22 augustu 1868.

Deputatii si au datu tota nesuinti'a pentru a aperi dreptulu publicu alu coronci boeme, autonomi'a acestui regatu gloriosu si drepturile natiunei boeme. Avendu la anima de a conservá potecia si integritatea imperiului, ei s'au imbiatu mai de multe ori de a tractá in favorulu unui asiediamentu basatu pre drepturi egali între Boemi si între compatriotii loru de natiunalitate germana. Dreptu, cá ei n'au voitu a renuncia nece una-data la drepturile coronci boeme, ca individualitate istorica si politica, drepturi atátu positive cátu si naturali, de esistencia independinte si autonomi'a, inse vedendu, cá aceste drepturi sunt amenintiate, au trebuitu sé renuncie de a luá parte in representatiunea imperiului si chiar' si in a tierci boeme, pana candu acést'a representatiune ar' periclitá drepturile natiunei boeme.

Poporu alu Boemiei! Acést'a a fostu conduit'a mandatariloru téi, cari au lucratu asié in contielegere deplina.

Tu, care la alegeri ai doveditu pana atunci una armonia rara la cele l-alte popore, trebue sé judeci acuma faptele represintantiloru, caroru a li ai concreditu interesele tale cele mai pretiose, si sé dechiari prin sufragiele tale prossime, daca accesti omeni au lucratu conformu vointiei tale, si daca convingerile tale sunt in consunctu cu convingerile dietate de consiintia loru, candu facura protestulu d'in 13 aprilie 1867 si declaratiunea d'in 22 Augustu 1868. Ei astepta sentintia ta in acést'a privintia; daca au mersu pana acuma pre calea carea este a ta, sé le pastrezi inerederea ta; daca nu, sé li-o denegi.

Poporu alu Boemiei! Decide, daca represintantii téi au fostu credintiosi mandatului ce li-ai datu, candu au creditu, cá tu nu li-ai datu acestu mandat pentru ca, supunendu se unei majoritati artificiose, sé renuncie de buna voia la autonomi'a pretiosa a coronci boeme, la drepturile ce le ai creditu de la parintii téi, la drepturile de cari nece insu si Ferdinandu II n'a entezatu a te despoia candu, ca invingatoriu, nu se crediú obligatu de a respectá tratatele inchiate de strabunii séi cu tine.

Ferdinandu celu Bunu a confirmatu acestu drepturi prin juramentulu ce l'a depusu cu ocaziunea incoronari sale ca rege alu Boemiei, si insu-si monarculu nostru actualu a declarat, cá voiesce a respectá drepturile istorice a le poporeloru sale precum si legile ce aceste si-le au facutu.

Inse una partida cu totulu anti-austriaca prin politic'a sa ce o urmaresce si sustienuta de una presa venale ce i este supusa in urn'a influintiei financiare ce acést'a partida si-a cascigat'o, una asemene partida, dicemu, domineza opiniunea publica in capitala. — Scopulu acestei partide este de a oprime pre poporul nostru si de a-i asemná unu locu d'entre cele mai umilitorie. Represintantii nostri mergu chiar' pana a crede, cá acést'a partida, sustienuta prin potecia nevinsa a impregiuráriloru, va amenintá candu va nu numai natiunalitatea boema, ci chiaru si suveranitatea monarcului nostru. Istoria impartiala va spune, daca consiliarii coronci au reusitu si in cátu de a se subtrage de la influintia acestoru tendintie.

Intr'ace'a, organele ministeriului cislaitanu nu inecata de a spune, cá majoritatea poporului boemu condamna conduit'a represintantiloru séi, si acestu dissensu între intreg'a representatiune a poporului boemu si între consiliarii actuali ai coronci tiereloru neunguresci a desteptatu in anim'a Majestatii Sale regelui nostru indoicel'a, daca subscrietorii protestului si declaratiunei au datu una expresiune fidela convingeriloru politice a le intregéi natiuni.

Poporu alu Boemiei! Regele téu voiesce a audí inca una data d'in tine adeverat'a expresiune a convingeriloru tale politice. Elú cere ca sé-i spuni chiaru, fára masca, si liberu de ori ce supunere séu complacintia, dorintiele tale, cá ci atátu pentru elú cátu si pentru tine, una eroe in acést'a privintia ar' poté produce sminte fatali. Noi avemu convingerea, cá monarculu nostru ereditariu, care a pronunciatu cuvintele nobile d'in 20 octovre 1860 si si cele d'in 20 septembrie 1865 nu pote sé aiba vointia de a miciorá drepturile sacre a le regatului nostru gloriosu contra' vointiei nationali, cá ci in presintia orisonului viforosu, acestu regatu nu pote fi decátu unu spriginu potinte alu domniei legitime a Majestatii Sale.

Poporu alu Boemiei!

Dílele d'in 22 si 24 septembrie voru decide poté pentru totu-de-un'a de sortea ta in viitoriu. Fia-carele d'entre noi va fi chiamatu atunci de a-si exprime convingerile sale politice inaintea regelui séu, natiunei sale, inaintea monarcei si, sé dícemu totu, inaintea lumii in-

examinare la presidiu comisiunii, și producă deodată te-
stimoniul original despre absolvirea cursului clerical, ală-
turându înca cartea de botozu, d'impreună cu testimoniile
scolastice despre științele pregătitoare de mai înainte, nu
altcum și adeverința despre portarea avută după esirea
d'in institutul clerical.

7. Taxa examinării dela presidiu comisiunii se
transpune numai de cătu la casa fondului diecesanu; ăra
iertarea ei în casu dn seracia se rezervă consistoriului
diecesanu, avendu recurinții seraci a da timpuriu în ac-
sta privința rogare la consistoriu pre langa documenta-
rea seraciei cu adeverințe legali.

8. Examinarea comisiunale se face d'in tôte ramurile
științelor propuse în institutul clerical, unde cu privire
la §. 13. alu statutului organicu, se numera între altele
și Pedagogia cu Metodică invetiatorăscă; ăra ritualele
besericesci, anume: cantarea și tipiculu, la tōta intempla-
rea se considera ca părți întregitōrie ale unei pregătiri
cătra statulu preotiescu.

9. Testimoniulu despre rezultatulu examinării, după
formă stabilită aici, se dă în numele și sub sigilulu con-
sistoriului diecesanu, cu subscrierea tuturor membrilor
examinatori, cari au fostu presinti, declarându-se apriatu:
dăca examinatulu clericu, cu privire și la alte pregătiri
științifice de mai înainte, se afla aptu pentru vre-ună d'in
parociele „mai de frunte“, „midielec“ ori „mai slabe“;
ăra la casulu rezultatulu neindestulitoriu, respectivulu se
denđga testimoniulu, relegându-se la esamenu nou.

10. Fisiculu consistoriale întrevine spre a cercă și a
adeveri: dăca examinatulu nu are vre-unu defectu tru-
pescu necompatibilu cu starea preotiescă; ăra în lipsă fi-
sicului, membrii examinatori implinescu și provinoia ace-
lui-a.

Cari despusetiuni normali, aprobate d'in partea Prea-
santfei Sale, Domnului episcopu diecesanu, se facu cu-
noscute Preacinstiei Tale cu insarcinare, de a le publică
în protopresviteratulu submanuat, spre trebuințōsă scire
și acomodare a celor interesati.

*Copiă circulariului consistoriale, de datulu Aradu, 7.
Augustu 1869, Nr. 942. cătra toti protopresviterii d'in
diecesă aradana.*

[Preacinstite Domnule Protopresvitere!]

Pentru examinarea tinerilor, cari după absolvirea
cursului teologicu s'au pedagogicu caută a se aplică la
statiuni invetiatoresci, — cu privire la §. 13 §. 122.
punctele 7. 8. 11. 12 și 13. precum și la §§. 125 și 126.
al statutului organicu besericescu, — pana la reorganizarea
consistoriului diecesanu în sensulu acelu-a-si statutu, se
prescriu următoriele:

1. Individii, cari aspira la statii invetiatoresci,
conformu §§-loru 102. și 103. combinati cu §. 13 alu
legii pentru instrucțiunea populară, sunt detori la unu
anu, dar mai multu în decursulu a doi ani după absol-
virea cursului preparatoriale, a se supune unui esamenu
rigorosu; spre care scopu acei-a-si pre langa producerea
testimoniului despre absolvitul cursu teologicu ori peda-
gogicu, au a recurge la consistoriulu diecesanu pentru a
fi se pune terminu de examinare, alaturându de-odată car-
tea de botozu, testimoniulu despre studiile pregătitoare de
mai înainte, și adeverința despre portarea avută după
esirea d'in institutul teologicu s'au pedagogicu.

2. Consistoriulu, aflându că rogamința e la locu și
bine instruită, — pune recurintelu unu terminu acomoda-
datu pentru examinare, și numesce d'in casu în casu
o comisiune examinatoria de trei membri, carea, sub pre-
siedintiă ordinară a Preasantfei Sale, Domnului episcopu
diecesanu, s'au a substitutulu presiedinte consistoriale, se
compune d'in unu asesoru consistoriale alesu d'in nume-
rulu celoru deprinși pre terenulu instrucțiunii publice, și
d'in altu membru civilu, alesu spre acestu scopu d'între
profesorii institutulu pedagogicu, s'au d'între cei mai des-
tinși invetiatori ai școlorulu capitali ori populari.

3. În casulu impedecării membrilor numiti în co-
misiunea examinatoria, presiedintele pote face în spiritulu
punctului precedentu, substituți ile trebuințose.

4. Fie-ace-care individuu, care vine la examinare, e
detoriu a depune înainte la presiedintele comisiunii taxa
examinării de 10 fl., carea delocu se va transpune la fon-
dulu scolasticu diecesanu. Iertarea taxei acesteia în ca-
sulu seraciei e rezervată consistoriului diecesanu; spre
care scopu recurinții seraci, în rogamința data la consi-
storiu, au a publica de odată și în această privința, pro-
ducându documente legali de seracia.

5. Examinarea comisiunale se face d'in tôte ramurile
științelor, ce cu privire și la §§. 13. și 88. al legii pen-
tru instrucțiunea populară, sunt de lipsă unui invetiatoriu
popularu, între cari negresitu cuprinde locu cantarea rita-
uale cu tipiculu besericescu.

6. Testimoniulu despre rezultatulu examinării, după
formă stabilită aici, se dă în numele și sub sigilulu con-
sistoriului diecesanu, cu subscrierea tuturor membrilor
examinatori, dându-se examinatulu calcululu meritatu de
„destinsu“, „bunu“, „suficiante“ s'au „neindestulitoriu“, și

declarându-se: dăca examinatulu s'au aflatu aptu pentru
aplicare de invetiatoriu la vre-o școlă „capitală“ ori „po-
porală“; în vre-o comunitate „mai de frunte“, „medilocia“,
s'au „mai slabă“; s'au că acelu-a-si în casulu rezultatulu
neindestulitoriu, e „putinuu calificatuu“ pentru aplicare la
invetiatoria, în care casu respectivulu se îndrumă la re-
petirea esamenului riguros.

Cari despusetiuni normali, aprobate d'in partea Prea-
santfei Sale, Domnului episcopu diecesanu, se facu cu-
noscute preacinstiei Tale cu insarcinare, de a le publică
în Protopresviteratulu submanuat, spre trebuințōsă scire
și acomodare a celor interesati.

Romani'a.

Acte oficiale.

CAROLU I. etc.

Art. I. Pre cătu vomu lipsi d'in țiera, tōte lucrările
administratiunii publice, care reclama confirmarea dom-
nesca, se voru supune aprobarei consiliului ministriloru
după presintarea ce va face fie-care ministru în parte, și
li se va dă cursu sub rezervă sancțiunii nostre ulte-
riore.

Art. II. Destituirile și numirile de funcționari pu-
blici, după găsirea cu cale a consiliului ministriloru, voru
fi cu titlu provisoriu, pana la a nostra sancțiune.

Art. III. Consiliulu nostru de ministri este insarci-
natu cu aducerea la îndeplinire a acestui decretu.

Datu în Bucuresci, la 26 Augustu 1869.

CAROLU.

CAROLU I. etc.

Art. I. unu concediu de 30 zile este acordatu d-lui
B. Boerescu, ministrulu nostru la justitia; unu concediu
de patru septomane este asemenea acordatu colonelului G.
Manu ministrulu nostru de resbelu.

Art. II. Presiedintele consiliului nostru de ministri
și ministru de esterne, D. Demitru Ghica, este numitu
definitivuu ministru alu lucrărilor publice și insarcinat
cu interimulu ministerului de resbelu.

Art. III. D. M. Cogalniceanu, ministrulu nostru de
interne, este insarcinat cu interimulu ministerului de
esterne.

Art. IV. D. Al. Cretiescu, ministrulu nostru la culte
și instrucțiune publică, este insarcinat cu interimulu mi-
nisterului justitiei.

Art. V. Presiedintele consiliului nostru de ministri
este insarcinat cu aducerea la îndeplinire a acestui
decretu.

Datu în Bucuresci, la 26 Augustu 1869.

CAROLU.

CAROLU I. etc.

Art. I. Delictelu politice și de presa, pendinti înain-
tea justitiei, sunt și remanu amnistiatu.

Art. II. Ministrulu nostru secretaru de Statu la de-
partamentulu justitiei este insarcinat cu esecutarea de-
cretulu de facia.

Datu în Bucuresci, la 26 Augustu 1869.

„Rom“

CAROLU.

VARIETATI.

*** (Candidatii) de pan'acuma pentru tronul,
Ispaniei nu-su nici mai multi nici mai puțin de cătu
diece, anume: 1) principele Alencōnu fiulu prin-
cipelui Nemours și elevu alu academiei de artileria d'in
Segovia, sub condițiunea că se ițe de miere pre prin-
cea'sa Amalia, feta lui Montpensier, 2) Augustu in-
fantele portugesu, dacă va luă totu pre aceea-si prin-
cea; 3) Filipu de Sax-Coburg totu sub aceea condiți-
une; 4) Don Fernando, nepotulu lui Montpensier;
5) Principele de Genu'a (de 15½ ani) dacă va
luă pre princepsă Cristina, a trei-a nascuta a lui Montpen-
sier; 6) principele de Aosta, fiulu lui Victo-
ru Emanuilu; 7) principele Serrano de la Torre;
8) Espartero Duc de la Victoria; 9) principele de
Madridu Don Carlos; 10) Alfonsu, principele
de Asturia. D'între acești diece pretendinti — d'ice una
foia — mai multă speranța are alu unu-spre-diece-lea —
Republi'ca.

*** (Raportele oficiale) sosite de la es-
peditiunea orientale spunu, că admiralulu Petz în 5 ale
cur. a pornitu pre unu vaporu micu cătra Pechingu, pen-
tru a închă convențiunea comerciale cu guvernulu d'in
China.

*** (Diurnale ventilăza de nou scirea, că
Principele Romaniloru Carolu I. si-va luă de socia pre
Thyra, frumosă princesă danesă.

*** Că tōte că parintii d'in Rom'a se pi-
cepu bine a pastră secretele, totu-si multe esu la lumina,
de exemplu, se vorbește că siguru, că conciliulu va con-

damnă sufragiulu universalu, libertatea de presa și reli-
giunara etc. Se afirma mai departe, că bufele anatemi-
satorie pre cum și decisiunile se voru aduce prealabilu
asiē cătu membrii acestui conciliu alu vaticanului voru
potē dice: *venimus, vidimus, approbavimus!*

*** (Îndreptare.) Ună d'in inscripțiunile co-
municatulu nostru arceologicu d'in nrulu penultimu alu
diuariulu nostru a esitu, d'in intemplantu, parte greșită
parte trunchiată. Dreptu-ace'a o reproducem de nou,
coresă după cum se afla în organulu arceol. alu Dlui
Romer:

C. CAESIO C

F. CL VICTORI

AN LXX. ET IVLIAE

TI F. PROCULAE CO

AN. L. C CAESIUS V (e s'au i?)

TVLVS. ETCCAES IVS OP

TATUS. ET CAESIA C RA

OA. PARENTIBUS OP

TIMIS.

Sciri electrice.

Madridu 9. sept. Linșcea este deplina. Se
asigura, că ide'a de a prolungi reginti'a lui Serrano pre
trei ani casciga unu terenu d'in ce în ce mai mare.

Parisu, 10. sept. Imperatulu și imperatēs'a a
venitu adi la 4 ore după amēdia-di la Parisu, cu tōte că
tempulu a fostu ploiosu. Majestățile sale trecundu prin
Campurile Elisee, Boulevard și Rue Paix s'a rentorsu ăra-
si în Saint-Cloud.

San Petruburgu, 9. sept. Inșciintiarile
d'in Livadi'a spunu: Imperatulu rusescu fū indispuș
câte-va zile, înșe acuma s'a reinsancosiatu. Imperatēs'a
este putienu indispușă.

Parisu, 11. sept. Diuariulu oficialu de asta di
impertesiesce unu ordinu imperatescu, prin care se publi-
ca senatus-consultulu; la acestu ordinu e alaturatu înca
unu articlu referitoriu la bugetu.

Viena 11. sept. Imperatulu primu asta-di pre
Alteti'a Sa principele Romaniei, care fū invitatu la pran-
diulu imperatescu d'impreună cu suit'a sa, asemene fure
invitati reprezentantele Prussiei b. Werther și Marchisulu
Pepoli.

Parisu, 13. sept. Foi'a oficială publică unu de-
cretu imperatescu prin care conducerea ministerului de
finanțe se concrede interimalu ministrului de agricultura.

Parisu, 13. sept. Convocarea camerelor s'a
desfășu pre 15. novembere. — Medicii declara, că impe-
ratulu e deplinu sanetosu.

Bursă de Viena de la 14 sept.

5% metall.	50.40	Londra	121.60
Imprim. nat.	68.—	Argintu	120.—
Sorti d'in 1869	93.25	Galbenu	5.87
Act. de banca	723.—	Napoleond'or	9.77
Act. inst. cred.	253.—		

Responsuri. Dlui I. Dr. în Fagarasiu Na-
vemu cunoștința despre anuniculu Dtale d'in 28 Iuliu.
De altmentre am despusu, că cele doue com. s'au capete
foi'a de la începutulu semestrului II. — Dlui Z. R. Ci-
mediu: Cu tōte că Redacțiunea nu este respundietōria
despre articlii ce i se tramitu fără vre-una condițiune
espresă, la provocarea Dtale, ti-respondem, că articulu
în cestiune nu s'a potutu publică atātu d'in causă stilis-
ticele rele cătu și a cuprinsului s'au neinteligibile. De
altmentre-a, Te asigurăm, că nici una Redacțiune na
lar' fi publicată. Dacă Te îndoiiesci, cerca-ti noroculu
aiurea.

Dlui G. V. în V. inf. Inșu-si DTa marturialesci,
că numai pre cale privată ai încercatu a aduce în ordine,
înșe fără succesu, afacerea ce voiesci acuma a-o dă pu-
blicității. Noi suntem de parerea, că interpelatiunea Dtale
are locu înainte de tōte în comitetu, care si ca unu cercu
mai micu pote s'au fi eficace. Publicitatea, acestu tribu-
nalu puternicu alu opiniunii publice, este ultimulu și,
chiaru pentru acest'a, celu mai delicatu remediulu contră
abusuriloru. Deci ca membru alu comitetulu, s'au te au-
d'ituu s'au pre DTa s'au pre altulu radicându-ve viersulu
acolu, în comitetu, și numai dacă una asemene procedere
a DVostre ar' fi fără efectu, numai atunci, d'icem, s'au ve
adresati cătra noi, pentru că respectivulu s'au vina apoi înșin-
tea tribunalulu opiniunii publice.

Proprietariu și editoriu: **Alexandru Romanu.**

Redactoru respundietōriu interim.: **Ionu Porutiu.**